

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvöm-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A megtorolt bujtogatás.

Mióta Miletics öröksége, a magyarországi szerbek pártvezérsége megüresedett, többen jelentkeztek túlzások hirdetése útján zászlótartónak; azonban el kell ismerni, oly közel senki se járt Miletics hangulatához s merészségéhez, mint Tomics Jásó, a Zasztava szerkesztője, a napokban sajtófogságra ítélt szerb publicista. Megvető dac, kihívó cinizmus, erőszakos mártírkodás jellemzi viselkedését az esküdtszék előtt. Ezen vértanúi pályaválasztás értékéből ugyan levon egy kicsit az a gyávasága, melylyel a kérdéses cikkért a felelősséget elvállalni vonakodott; de lehetőleg helyre hozta ezt a tárgyalás során ama vakmerőséggel, hogy bírának szemébe mondta: «Önök magyarok, tehát bizonyosan elítélnék». Mintha azért ítélték volna el, mert szerb, és nem azért mert a büntető kodeksz 172 szakaszának 2-ik pontjában körülírt igazságot követett el, amiért pedig nálunk két évig terjedhető államfogház és 1000 főtig terjedhető pénzbüntetés jár magyarnak-szerbnek egyaránt.

Ugyanis a cikk a magyar nemzetet mint a szerbek s horvátok esküdt ellenségét mutatja be; hogy az fosztja meg őket jogaiktól, nyelvüktől, vagyonuktól, az juttatja koldusbotra népüket; ébredjünk tehát fel s egyesüljünk a közös ellenség, a magyar ellen... így végződik a hosszú rémlátomás.

Akárki ült volna ott az esküdtek helyén, csak ha becsületes hazafi s lelkiismeretes ember, nem tehetett volna egyebet, mint amit ők tettek, hogy az államellenes igazgatót elítélték.

A Zasztava szerkesztője tehát elérte, ami után oly rég sóvárgott, hogy magyar börtönbe kerülhetett a szerb ügyért. Megvan a reklám, az utolsó próba is téve, melyet a Zasztava fogytékos vonzerejének pótlásául megkockáztatni kellett; mert így kívánta az üzlet.

Igenis, az üzlet kívánhatta ezt csak, és semmi más tekintet. Mert józan ésszel föl nem tehető, hogy amit mindenki lát és tud, érez és tapasztal körülöttünk, azt csak éppen a Zasztava szerkesztőségében nem vennék észre. Vagy hol van az a szerb hangulat, amely Miletics ábrándjait kísérte? Hol van az a befolyás, melylyel a Zasztava Száván innen és túl bírt? Hol vannak azok a magyarellenes proklamációk, melyekkel Polihék az országgyűlés kebeléből Filippit emlegettek? Hol van Szerbia kormányának s hatalmasainak akkori magyarellenes sugalmazása? Hol a szerb nép többségének izgalmas nyugtalansága?

Eltűntek, elmúltak mind. Az izgalom helyét lecsendesedés, a túlzásért józanság foglalta el.

A szerb politikai túlzók alig észrevehető csekély számra zsugorodtak össze, csak a kiforlatlan ifjuság csikó-toporzékolása képezi már a malkontentusoknak sportszerűleg szekundáló karzatát. Polihból békés családapa lett, aki nem Filippinél, hanem Filipnél*) ad szolnoki szép magyar nejeinek találkozót. Szerbia a lehető legrokonszenvesebb barátsággal keresi védnökségünket. A magyar parlamentben Szabovleyevics Mihály, a Miletics régi helyén, cseppentett tiszta magyar hazafiságot hirdet. A szerbiai sajtó Magyarországot a szerb szabadság bástyájának vallja s hirdeti. Itthon a szerb választók vagy kormánypárti, vagy mérsékelt ellenzéki elveket vallanak és sokkal több híve van köztük Apponyi kisdéd egyházának, mint a nemzetiségi, korahagyott intranszigeneknek.

Ilyet, ekkorát változtak tíz év alatt a viszonyok; változtak pedig azért, mert az izgalom mámorát, a bujtogatók légvárait a magyar glóbuszon viruló jogegyenlőség szétoszlatta s mert a szerbek okosabbak, józanebbek immár, mint az az egypár hipocondra, aki handabandázó

kézzel-lábbal, megkötözött Prometheust akar játszani.

A szerb értelmiség szinte resteli, hogy csak létezett is valaha az a bogár a fejében, hogy itt, az egyenlőség hazájában, valaha félrevezetettnek, üldözöttnek képzelte magát.

A Zasztava hívei átkozottul megfogyhattak tehát, hogy szegény Tómicnak ilyen tragikái szájalomkeltéssel kell közönséget fogdosni. Hozzá még ez a számítása is tucsba látszik menni; mert a politikai mártírságát töviskoronáját a saját népe sem hajlandó a fejébe szavazni.

Sokkal drágábbak nekünk is, a közelmúltak szomorú tanulságai; sokkal mélyebb és őszintébb úgy Szerbiával, mint a mi szerbjeinkkel való jó viszonyunk, semhogy azt a jövő új esztendő első élelmes reklámfogásának koncul dobhatnók.

A magyar állameszmének a szerbek közötti térhódítása most már, a balnézetek elszolta után és a kölcsönös jóakarati támogatása mellett, sokkal természetesebb és következetesebb processzus, mintsem hogy annak logikai kényszerűséget egy hamis veszkialításokkal bedinamitozott iv papiros, vagy a világtörténelem ke-rekeibe fogódzó pár kamasz megakaszthatná.

21505. szám. Bács-Bodrogh megye alispánjától. alisp. 1886.

Van szerencsém a megyei bizottság tagjait értesíteni, hogy Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottsága f. évi október hó 26-ik napján d. e. 11 óraker, Zomborban, a megyei szék-ház első emeleti nagytermében, rendkívüli közgyűlést fog tartani, melyen a következő tárgyak fognak felvetetni:

1. Alispáni jelentés a közbiztonság állapotáról.
2. A közigazgatási bizottságba egy tagunk választása.
3. A megyei igazoló választmány jelentése, melylyel a megyei legtöbb adót fizető bizottsági tagoknak 1887. évre érvénytel bíró névjegyzéke bemutatatik.
4. Alispáni előterjesztés a választás alá eső bizottsági tagok fele részének a f. év végévi kilépése folytán megüresülő tagsági helyeknek újabb választás útján leendő betöltése tekintetéből szükségessé vált intézkedések megtétele tárgyában.
5. A kulai kórház megnyitását engedélyező belügyminiszeri intézkedést.
6. A Csonoplya községében felállítandó gyógyszerár létesítése iránt Utassy Ferenc okleveles gyógyszerész részéről benyújtott kérelemlevél.

Zomborban, 1886. évi október hó 17-én.

Az alispán hivatalos távollétében:
 Karácson Gyula s. k.,
 főjegyző.

A kolera-óvintézkedések és annak kezelése.

A kolera különös ragályos betegség, mely az év különböző szakaszaiban a földgömb bizonyos részein található, amely helyekről azután különböző módon képes tovább terjedni, különösen pedig az egészséges és betegek egymással érintkezése következtében.

A koleramérget mindenképpen felett a beteg ürülékei tartalmazzák s ezért oly helyek, a hova ez ürülékek jutnak, tekinthetők a baj ama kútforrásainak, melyektől leginkább kell órizkednünk; valamint mindenkor fenmarad az a veszély, hogy a források s folyók vize, melyek italul szolgálnak, ily módon megmetyelizednek. Az a hit, hogy a koleramérget a levegőben van, csak annyiban bír alapossággal, hogy oly helyekről, hol a kolera-tól megmetyelizedt ürülékek nagyobb mennyiségben vannak, a szél is elvihet néha mérgeanyagot.

A kolera a megmetyelizedt helytől nagyobb távolságra önmagától nem terjed. Mindamelllett kétségtelen, hogy a mérgeanyag hosszabb ideig megmarad a beteg fehérműiben, ruhájában s ágyneműjében. ha azokat kellőképp meg nem tisztítják s ki nem füstölik. Természetesen legcélszerűbb a ruhaneműket elégetni; de ha ez nem lehetséges, teljesen megfertőtleníteni kell azokat és pedig hozzá érő egyén felügyelete alatt, különösen az ágyruhákat s fehérműeket; a fertőtlenítéshez chlormész, karbolmész, 5% os karbolodat vagy vasgálic használható; nélkülözhető tárgyak elégetendők.

A félelem nagyon előmozdítja a betegséget; azért mindenkinek tudnia kellene azt, hogy a kolera a lég-köri viszonyoktól meglehetősen független s a levegő semmi esetre sem oly ragályterjesztő, mint az oly tárgyak, melyek a beteggel érintkezésbe voltak s a

melyeket nem pusztítottak el, vagy nem fertőtlenítették meg. A legnagyobb tisztaság s a gondos életmód szükséges ilyenkor, de általában véve elegendő is, hogy az embert a ragálytól megóvja.

Tapasztalt orvosok mondják a következőket:

„A legjobb óvszer az, hogy a talajt, levegőt, vizet s épületet seprés, mosogatás s másnemű tisztogatás által teljesen tisztává tegyék, s ha mégis előj a kolera, költöztessük ki az embereket arról a helyről, a hol az kiütött s tisztítsuk meg azt alaposan.”

„Erélyesen kell megtenni az általános egészségi intézkedéseket a seprést, mosást, tisztogatást és az orvosok által ajánlott fertőtlenítést; takarítsuk el a rothadó emberi hulladékokat az árnyékszékéből s más helyekről; kísérjük figyelemmel az istállókat, a tehenek s disznók ólait; kerüljük a nyilvános alvóhelyeket, túltömött vidékeket, piszkos házakat s utcákat.” — „Hozd rendbe lakásodat” úgy egészségi, mint tisztasági szempontból a körülményekhez képest s „minden jó lesz”.

Dr. Koch, ki ezt a betegséget különös kutatásai tárgyául tüzte ki s kinek halálát tartozunk azért, hogy a kolera-betegséget előidéző parányokat felfedezte, a most dúló járvány alkalmával a touloni polgármesternek e betegségről oly alapos emlékiratot nyújtott be, hogy valóban őszinte örömmel közöljük most a kötvénybirtokosokkal s más a fontos kérdés iránt érdeklődő egyénekkel, annak tartalmát ajánlván, hogy tanácsait vegyék kellő figyelembe s gondosan megtartsák.

Hozzá tehetjük, hogy kolerajárvány idején a hasmenés s más szelidebb lefolyású gyomorhajok rendszeren nagyon uralkodni szoktak. Helyes dolog ennél fogva, ha ily közönséges bajokra nagyobb figyelmet fordítunk most, mint esetleg fordítanánk oly időben, midőn ily járvány nem fenyeget.

Különösen tanácsoljuk, hogy a test tisztaságára nagy gondot fordítson mindenki, lehetőleg naponként vegyen fürdőt s gyomrán flanelkötést hordozzon. Ha gyomorját érez, küldjön orvost. Addig is, míg az orvos megérkeznék, célszerű ágyba feküdni és forró szegfű- vagy fodormenta theát inni; ha hasmenés mutatkozik, 20 csep opiumoldat adassék a theába.

Ugyanezért figyelembe kell tartani a dr. Koch emlékiratában felhozott óvintézkedéseket s a gyógyításra vonatkozó tanácsokat.

Maga az említett emlékirat így hangzik:

„A kolera-t az emberek terjesztik s csaknem kivétel nélkül vagy az emberekkel vagy az azok által hordott tárgyakkal való érintkezés okozza továbbvitelét.

„Koleras időben szükséges rendes életmódot folytatni, mivel a tapasztalat azt tanítja, hogy az emésztési zavarok a kolera kitörését előmozdítják. Kerülni kell tehát a mértéktelenséget ételben és italban, valamint a nehezen emészthető ételeket, melyek hasmenést idéznek elő. Küldjön mindenki orvost, mielőtt e baj jelentkezik. Ne egyenek oly eledelt, mely már megmetyelizedt helyről kerül. Az ismeretlen helyekről jövő élelmi cikkeket; itt különösen a tejet értem, előbb fel kell forralni. El kell tiltani minden vizet, melyet már valaki befertőztetett.

„Óvatossá kell lenni az oly vízzel szemben, mely lakott helyről csekély forrásokból, mocsarakból, tócsákból, apró patakokból vagy oly vizerekből ered, melyek megfertőztetett vízzel vesznek fel. Különösen veszélyesnek tekintendő az oly víz, mely koleraürülékekkel jött érintkezésbe.

„Az előbbiekkal összefüggésben ki kell emelnünk, hogy az edények vagy ruhaneműk mosásánál használt vizet nem szabad forrásokba vagy folyókba, avagy azok közelében kiönteni. Ha lehetetlen tiszta vizet kapni, a legcélszerűbb azt felforralni. Ez a szabály nemcsak az ivóvízre áll, hanem a konyhában kasznált vízre is; mert a kolera anyag akkor is eljuthat az emberhez, ha a vizet fehérműük vagy edények kimosására, ételkészítésére, vagy öblögetésekre használják. A főtanúság ebből az, hogy a vízivás nem az egyedi eszköz a kolera terjesztésére. Hogy a víz tiszta vagy felforrott, az még nem nyújt teljes biztonságot.

„Minden koleraeset a fertőzésnek egy-egy központja. A beteget el kell távolítani s a szükségtelen érintkezést elkerülni. Koleraidőben el kell kerülni a népes összejöveteleket, minők a vásárok, ünnepek és gyűlések. Oly helyeken, hol kolera-beteg van, mint sem szabad enni és inni.

„Koleraürülékek oly edényekben kell összegyűjteni, melyek karbolsavat tartalmaznak. A kolera-betegek által lakott helyiségek hat napig maradjanak üresen. A beteggel érintkező egyének mossák meg kezeiket szappannal, víz és karbolsav oldatban.

„Ha halálozás történt, a tetemet azonnal el kell távolítani s a temetés lehető hamar legyen meg. A temetési menet ne menjen be a halottas házba. A beteg által használt tárgyakat fertőtlenítés előtt nem kell eltávolítani. A mosónők ne vigyék el a beteg vázonneműit, mielőtt ezek nem fertőtlenítették.”

Végül figyelembe veendő néhány igen fontos tünemény, mely a valódi kolera-val kapcsolatban szokott előfordulni:

Először is a halandóság minden járvány alkalmával változik, de az átlag a megbetegedettek ötven

*) Ujvidéki hajóvendéglős.

százalékát (felét) nem haladja túl. A járvány vége felé a halálozás kisebbedik, mintha már erejét kezdené vesztetni.

Különböző a járvány tartóssága is. Így némely helyeken három hét alatt vége van az egésznek, néha azonban több hónapon át tart s még ha látszólag eltűnik is, a következő évben visszatér.

A járvány által megtámadott egyénben a betegség lappangó fejlődése két naptól nyolc napig tart s azután mikor kitör, két és fél naptól kilenc napig. Ha a roham végzetes, két-három nap alatt vége van.

A betegség jelei a járvány idején igen biztosak. Rizsvízhez hasonló nyálkás ürülékek bőven fordulnak elő, rendszeren göresök, kimerülés, alacsony hőmérséklet s sápadt arc kíséretében.

Nagyon lényeges ennélfogva figyelembe tartani, hogy: ha a hasmenést azonnal elfojtjuk, mielőtt a baj kezdődött s még fájdalmat nem okoz, a betegség csaknem rendszeren gyógyítható Késedelmezés, habozás, a baj csekélybe vétele ez időszakban a legnagyobb veszélyeket idézheti elő.

A kezdődő hasmenést elfojtására, mint már említve volt, 10 csepp opiumoldatot kell venni, akár cukorra, akár theával.

Mindenestre azonban szükséges, hogy azonnal orvos után küldjenek.

Hirek.

Az ideai delegációba beválasztottak rendes tagoknak: Bende Imre újvidéki, Ivánka Imre szabadkai és Latinovits Gábor bajai országgy. képviselők.

Személyi hír. Lovag Fehér Ipoly tankerületi főigazgató ma délután a helybeli főgymnasium megvizsgálására városunkba érkezik.

A képviselőház szombaton hosszabb időre felfüggesztette tárgyalásait, mialatt a delegáció fog ülésezni.

Adományozás. Dr. Boromisza Tibor jankováci plébános, legközelebb történeti kitüntetésé alkalmasából a főgyőzhalmegyei kántortanítói nyugdíjintézet javára 50 forintot adományozott.

Pályázat. November 1-ig terjedő határidővel pályázat van hirdetve két Falcione Gyula-féle 600 ftos ösztöndíjra.

A kis-hegyesi csata emlékszobor bizottsága f. hó 20-án d. e. 9 órakor a hegyes-feketehegyi vasút-állomás indulóházában értekezletet tart.

Tisztelet. A polgári kaszinó és a helybeli iparosok vasárnap délelőtt fél tizenkettőkor testületileg tisztelegtek Schöffner József urnál, kívánván neki, hogy a legfelsőbb elismerés jelét, az arany keresztet, számos éven át viselje erőben és egészségben. Schöffner a nem remélt megtiszteltetés fölött a legőszintébb köszönetét fejezte ki. Ugyanez alkalomból megemlítjük, hogy a polgári kaszinó vasárnap este 8 órakor Schöffner József legmagasabb kitüntetésé alkalmasából, a nevezett tiszteletre társas vacsorát rendez, melyen a nem tagok is részt vehetnek. Egy teríték ára 1 frt 50 kr.

A zombori kerekedő ifjuság folyó hó 15-én a „Vadászkürt” nagytermében önképző egyesület alakítása tárgyában népes értekezletet tartott. Az értekezletet Weisz Béla, a Weidinger-testvérek könyvelője, az egyesület fáradhatlan buzgalma kezdeményezője, nyitotta meg szép és tartalmas beszéddel. A megnyitó beszéd elhangzása után az értekezlet ideiglenes elnökül Weidinger Sándort, titkáruk Weisz Bélát, jegyzőikül Czvetkovits Kosszát és Husvéth Károlyt egyhangulag megválasztották. Az ideiglenes elnök előadja, az alapítandó egyesületnek már eddig 81 rendes, 61 részben alapító, részben pártoló tagja van. Az alapszabályok elkészítésére egy bizottság küldetik ki, melynek tagjai: Beck Zsigmond, Engel Mór, Gergor Dániel, Heindlhofer Róbert, Jagerovits Szvetozár, Jakab Ferenc, Karakasevits Milivoj, Keszler Antal, Kirilovits Izidor, Koszanits C. A., Lázits Mladen, Lugumerszky Plato, Manheim Lipót, Milutinovits Cedomily, Momirovits Pál, Obláth Károly és Schlieszer Manó. Az ideiglenes elnök köszönetet mond az úszás-jelenvoltaknak s az ülést bezárja. Ezóta a tagok száma már megint vagy 15-tel szaporodott, az alapszabályképző bizottság pedig oly serényen, oly odaadóan dolgozik, hogy a jövő hét folyamán munkálatait nyilván elvégzi. Örömmel konstatalható, hogy az egyesület megalakítása körül szokatlan pezsgés, egyetértő jóakarattal mutatkozik, különös dícséret illeti a főnök urakat szives pártolásukért. Kívánatos, hogy azok se vonuljanak vissza az üdvös kezdemény támogatásától, akik iparosok ugyan, azonban nyílt üzletet tartván, szintén kereskedők is egyuttal.

Ellenőrzési szemlék. A helybeli m. k. honvédszázalójánál e hó 13-15-én volt, a 86 sorszámú pedig e hó 20-án lesz az ellenőrzési szemle. Azt hisszük, hogy ennek a sikerét legalább is nem hátráltatná, ha az illető parancsnokságok ezen aktusról a helyi lapok útján is értesítenék az érdekelteket s nem kellene azt véletlenül az utcán vagy kaszinóban meghallania a hírrovat vezetőjének.

Az új-szivaci ev. ref. egyház preszbiteriuma a templom felszentelésének évforduló napjánál örök időkre október utolsó vasárnapját határozta megtartatni és így ez évben október 31-én lesz az ugynevezett húsvé.

Az „Ujvidéki Dalárda” f. hó 23-án táncal egybekötött dalestélyt tart a következő másorral: Csatafal Huber Károlytól éneklő a férfiak; Gondoliera, sopránoslo Mendelsohnától, előadja Helvei Anna k. a. „Visegrád” életkép Volkman Róberttől két zongorán előadók Duchek Irma és Nagy Irma k. a. „Mein Lieben” baritonoslo dongó karral, előadja a férfiak; „Magyar népdalok” Lányi Ernő — és Szentirmai Elemértől éneklő Tóth Rózsa k. a. Schubert, „Magyar induló” és Liszt Ferenc „Ungarischer Sturm-marsch” két zongorán előadók Duchek Irma és Nagy Irma k. a. Kun Miksa és Steiger Frigyes.

Kolera. Ó-Kanizsáról írják: Az ázsiai rém folyó hó 16-án ütötte föl először fejét, megbetegült három egyén, kik közül egy 17-ig virradóra meg is halt, fölboncoltatván kitűnt, hogy ázsiai koleraiban halt el, 17-én ismét egy betegült meg. Az iskolák 8 napra bezártak. A járvány bizottság mindent megtett. A járványt valószínűleg Szegedről hozták be.

Ujvidéken 1250 frt fizetéssel és 100 frt lakbérrel mérnököket keresnek.

Bogojeváról Berecz Károly iskolaszéki elnök aláírásával érkezett az alábbi levél: T. Sz! Becces lapja 80 ik számában Bogojeváról közölt hírekre vonatkozólag az igazság érdekében a következőket kérem közölni: Igaztalan tudósítónak fölajdulása a szülők ellen, állítván, hogy 405 tanköteles gyermek közül alig iratkozott be 35-40, és azok is rendetlenül járnak az iskolába, mert Bogojeván az iskolai beiratkozások f. hó 1-ső napján vették kezdetüket és már 11-én, midőn a kerületi esperes úr iskoláinkat meglátogatta, az osztályokat zsúfolva, különösen az 1-ső és 2 ik osztályt túltömöttnek találta. Tudósítót vagy túlbuzgóságot, vagy szereplési viselkedést bántja, mert különben a beiratkozás első napján nyilvánosan nem támadta volna meg a szülőköt általa képzelt, de nem tapasztalt közöny miatt, minthogy 35-40 iskolába járó gyermekről csakis az első napokban lehetett szó. A többi hírek is részint túlozva, részint elferdítve lettek közölve, mert ámbár igaz, hogy bortermésünk igen kedvezően ütött ki, de azért a részegkedés nem öltött oly nagy mérvet, mint azt tudósító túlesigázott fantáziája látni vélte. Azon egyén pedig, ki a halál torkából visszakiváncsolt s balálával épenséggel nem akarta tudósító stolajóve delmét szaporítani, nem a részegségnek, hanem rablási szándékból elkövetett orgyilkosságnak esett áldozatul, és csak a szerencsés véletlennek és erős természetének köszönheti, hogy az orgyilkos okozta sebében bele nem halt.

Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 14-én tartott ülésén, Szutrély Lipót és társainak indítványára, egyhangulag elhatározta, hogy Baján gyermekjavító-intézetet állít. E határozatról a felterjesztést az igazságügyminiszteriumhoz egy küldetés viszi föl, melynek tagjai: Dracscher Edé polgármester, Bányai Dániel és Szutrély Lipót.

Bács vidéken — írja levelezőnk — a személy- és vagyonbiztonság meg van rendülve. Bácsban a napokban a kasznári irodába rablók törtek be, de ott kevés aratásuk volt. A bácsi uton a novoszellői postaküldőnek megtámadott, de a rablók forgópisztollyal fenyegettetvén, tovább állottak. Novoszellőn pedig a betörők a plébánialak lakatlan szobájába akartak behatolni, a kétlábnyi vastag falat felnyírnak már ki is törték, az utcáról az ablakot benyomták, de itt táblák lévén, nagy zaj nélkül tovább nem dolgozhattak s éjtel után a házban gyertyavilág is látván, gonosz szándékukat abban hagyták és kerekelt oldottak. Ugyanakkor az egyik szomszédnak löszerszámát s egyéb kiut levő ruhaneműit ellopták. Végre a dunaréven közlekedő csavargózók kétszer meg lett támadva, utóbbi alkalommal a hajó ablakán is belöttek és szerencse, hogy a bent vacsoráló hajósok sértetlenül maradtak. Ezek legűzelebb rövid pár nap alatt történtek. A rablók rendszeren ott garázdálkodnak, a hol nem kell annyira félniük az őrtől. Bácsban egy zsanár van jelenleg két honvéddel, Novoszellőn pedig tudjuk, hogy ott a községben nincs egy szál éjjeli őrs sem, pedig ott a dunaréven korán-későn sok gyanus ember is megfordul. Szép tervezete volt az elmúlt évben a megyei rendőrség létesítése körül az alispán urnak, de az sajnos, mindeddig a boldogok álmát alussza. Addig is tehát, míg egy szervezett községi rendőrség létesülne, a mai viszonyok között szükséges volna, ha a tekermegye e dolgot megszívlelné s a közbátorság fenntartására oly községekben, hol éjjeli őrk nincsenek, azok felállítását elrendelné s hogy ez írott malaszt ne legyen, azt kellően ellenőriztetné. A nép ugyan mindennek, ami nem neki hoz közvetlenül hasznót, renitens, a legkisebb kiadástól irtózik, de ami a közjóra nézve nélkülözhetlen szükséges, arra azt néha kényseríteni is kell, később maga is belátván a jót, ami javára szolgál.

Az első újvidéki nőegylet november hó 6-án táncal egybekötött tombolt rendez.

Eszküvő. Baján Schier Frigyes m. k. honvéd huszártörzshadnagy szombaton délután esküdtöt örök hűséget Lederer Valerie kisasszonynak.

A szederfalevél mint takarmány. Az országnak sok részében ép jelenleg sajnosan tapasztalható takarmányhiány alkalmasból az országos selyemtenyészési felügyelőség időszerűen tartja a gazdasági közönség figyelmét felhívni azon eljárásra, mellyel Olaszországban a szederfa lombját igen nagy sikerrel takarmánnyul használják. Ugyanis: amint a szederfaleveleket az első dér éri és azok lehullása legközelebb várható a major közvetlen közelében, vagy nagyobb szederfa-ültvények közepett vermeteket ásunk, melyek fekete körülbelül 1/3 dal szűkebb, mint felső része. Ezen vermet falait azután zsuppszalmával kirakják és részint lehullott, nagyobb részt azonban a fáról leszedett levelekkel megtöltik olyformán, hogy körülbelül minden 20 cm² vastag réteget marha-óval behintenek s ezt folytatják mindaddig, míg az elrakott levelemennyiség 1/2-3/4 meternyire a földszinre felül nem emelkedett, ekkor a halomot mintegy 30 cm. vastag földréteggel erősen betakarják és 6 héttől 2 hónapig ily állapotban hagyják. Ez idő letelte után a vermet felbontják és tartalma szeszkával vegyítve a szarvas, de különösen a fejős marháknak igen jó eledelt nyújt. Az országos selyemtenyészési felügyelőség, midőn hiszi, hogy ezen közleményt a mostani viszonyok között a gazdasági közönség szívesen veszi, egyttal felhívja mindazokat, kik szederfát óhajtanak vásárolni, miszerint sziveskedjenek ezt a felügyelőség tudomására hozni, hogy a beszerzési forrásokra nézve tájékozást nyújthasson. Mindazoknak pedig, kik a magról való tenyésztéssel kívánják a jövő tavasszal kísérletet tenni és ezen szándékukat a felügyelőséggel közlik, a szükséges magot teljesen ingyen a legnagyobb készséggel megküldjük, sőt tekintettel azon körülményre, hogy már is a kezdeményezés utáni első 6 évben a selyemipar a legszegényebb néposztálynak másfél millió forint keresetet nyújtott és ennek további teljesítésének első feltétele ép a szederfa-tenyésztés, ennek telkarolására az országos selyemtenyészési felügyelőség az illető köröket az alkalommalis legmelegebben felkéri. Országos selyemtenyészési felügyelőség Szegszárdon.

Brutalítás. Mint sajonnal értesülünk, Bikityen Kuts János plébánosnak ablakait néhány párbétagadó hős beverte. Reméljük, hogy a hatóság megtorló lépéseit is minél előbb fogjuk közölni.

Jubileum. Parcsétich Mihály, helybeli polgári vendéglős, vasárnap barátságos körben ünnepelte házasságának negyedszázados jubileumát. Számos iparos és jómódu birtokos polgár mulatott nála ez alkalomból együtt és jó szerencsét kívántak neki a — harminc éves háború sikereihez.

Dr. Wolf Kálmán, városi főorvosunk, magánbuzgalomból Szegedre utazott, a kolera-járvány körüli tanulmányok tételére.

Közyülés. Zombor sz. kir. város törvényhatósága f. évi október hó 20 ik napján a városháza nagytermében d. e. 9 órakor rendes közyülést tart, melynek tárgyai: 1. Az 1887. évi városi közköltség-előirányzat. 2. A városi közevési alap 1887. évi költségvetése. 3. Belügyminiszteri leirat, színház átvétele iránt és a színházi részvénytársulat ez irányban előterjesztése. 4. Miniszteri leirat, a gyalogsági lakatya és csapatkórház építési tárgyában. 5. Miniszteri leirat városunkban tervezett kereskedelmi és ipariskola felállítására tárgyában. 6. A helybeli alsófokú ipar- és kereskedelmi iskolának 1886-7. tanévre szóló költség-előirányzata. 7. A városi tanácsnak bejelentése a helybeli ipar- és kereskedelmi-iskola részére előlegkép kiutalványozott 852 frt iránt. 8. A tanács előterjesztése a marhavásár-tér elhelyezése és berendezése tárgyában. 9. A tanács előterjesztése a hivatalos helyiségek átalakítása és berendezése tárgyában. 10. A tanács előterjesztése a nagyterem átalakítása és a városháza folyosójának beüvegezése tárgyában. 11. A tanács előterjesztése a tüzoltó egylet szerelvényeinek szükséges felszer és istálló felépítése tárgyában. 12. Tanács előterjesztés a vízlevezető árkok kiépítése tárgyában. 13. A tanács jelentése a vaspálya-út melletti sárgódrök szabályozása tárgyában tett intézkedésekről. 14. Tanács előterjesztés Mrakovits György rendőral-kapitánynak és községi bírónak ideiglenesen e rendőral-kapitányi hivatalban leendő alkalmazása és dr. Ger-tinger Pál városi aljegyzőnek a községi bírósággal leendő telrubázása tárgyában. 15. A városi közigazgatási bizottságnak félévi jelentése. 16. Közigazgatási bizottságnak bejelentése, az ülésekről igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 17. Törvényhatósági átiratok. 18. Kovácsy Alajos közig. bizottsági tag helyébe egy új tagnak választása. 19. Tanács jelentés, Budavárának 200 ik évfordulója alkalmasból Budapesten rendezett ünnepélyességekre kiküldött választmány iránt. 20. Polgármesteri jelentés, a városnak légszesszel való kivilágítása tárgyában. 21. A városi földék bérbeadása iránti árverési jegyzőkönyvek. 22. A zombori takarékpénztár igazgatóságának átirata, az ártézi kút furatása tárgyában, és az ártézi kút vállalati szerződésének tervezete. 23. Gazdasági választmányának javaslata, Vaszi-lyev István városi dobosnak kegydíjaztatása tárgyában. 24. A kertészeti választmány előterjesztése a városi falkola-magnagyobbítására 2 hold föld átengedése tárgyában. 25. A kertészeti választmány előterjesztése a Sikara erdőben létesítendő akácfaiskola tárgyában. 26. Az új verbászi algymnasium pártfogóságának kérvénye, segélyezés iránt. 27. Az országos díjnok segélyegylet kérvénye, segélyezés iránt. 28. Heincz Kálmán városi I. ső ellenőrnek kérvénye, néhai Falcione-féle ösztöndíj alapítvány kezeléséért évi 600 frtnyi jutalomdíj megadása iránt. 29. Wiener Mihály inrok kérvénye jutalomdíj megadása tárgyában. 30. Fizetési előleg iránti kérvények. 31. Igazoló választmányának jelentése, 1887. évre megállapított legűzebb adót fizetők névjegyzéke iránt. 32. A kapitányi hivatal jelentése, Riekert szül. Szabó Agnes és társai zombori bordely tulajdonosoknak a bordelyházakra szóló szabályrendelet 12. §-ának megváltoztatása iránt beadott kérvénye tárgyában. 33. Netán időközben beérkezendő sürgős tárgyak. Kelt Zomborban, 1886. évi október hó 16-án. Polgármester.

A görög-keleti szerb egyház zsinat — mint már említettük — október 20-án ül össze, a kongresszus pedig november 9-én. Királyi biztossá — Cseh Edét, az eddigi kir. biztost, komoly betegsége akadályozta abban, hogy efitzetet tovább is betölthesse — Nikolich Sándor, Pancsova és Versec városok főispánja, neveztetett ki s az e részbeni legűzebb elhatározást legközelebb közölni fogja a hivatalos lap.

A legszebb suba Szabadkán. Az országos kiállításon nagy díjjal kitüntetett magyar subát Nojcek Kálmán szabadkai iparos nyerte meg. A suba valódi remekmű, bősége 9 méter és gyönyörű kivarrásokkal van díszítve. Vajda István baranyamegyei siklósi szűcsmeister készítette az országos kiállításra, hol azonban vevőre nem akadván, érdemes készítője azt felsőbb engedéllyel kijátszatta. Szerencsés nyertes Nojcek Kálmán lett. Így került a legszebb suba Szabadkára. A suba a magyar szűcsipar egyik remeke. Készítőjén Vajda Istvánon kívül még három legény hat hónapig dolgozott rajta. Kínnyezve panaszolta a mester, hogy e suba készítése több, mint 800 frtjába került s a kijátszás útján alig kapott 600 frtot érte.

A helybeli izraelita ifjuság folyó hó 23-án a „Vadászkürt” nagytermében, az izr. nőegylet javára, sorshúzással egybekötött zártkörű táncfüzért rendez.

Gyilkosság. Schumacher Pál csónoplyai illetőségű kocsiist, ki legűzebb Krónits Tósz zombori lakosnál szolgált, szombaton reggel a csónoplyai országúton meggyilkolva találták. Gégéje át volt metszve, azonfelül fején több mély seb tátongott. A gyilkosságot valószínűleg az áldozat társa, Gogolyák Lajos kocsi követte el, mivel többször összekoccsánna volt s akivel még pénteken este együtt ivott a kocsmában. A kocsnából együtt távoztak el s másnap reggel Schumachert holtan találták. A gyanút még valószínűbb teszi az a körülmény, hogy Gogolyáknál az istállóban a széna között véres fűhérműt találtak. Gogolyák azonnal elfogatott s átadott a kir. ügyészségnek.

Árverés. Dienesz Frigyes tovarisovai lakos 8404 frtra becs. ingóságai okt. 22. Palánka.

Alapszabály. A hódásgh község területén létesített ipar- és kereskedelmi alapszabályai a jövő évi záradékkal elláttak.

Milyen idő lesz ezen a héten? A központi időjelző állomás jóslata szerint, az időjárás tényezők jelen állásában ezen hétre, ennek elején esős, szeles, reá a hét közép táján szárazabb és hűvösebb idő várható, mely a hét vége felé ismét nedvesebb, csapadékokkal változó lesz.

Remuneráció. Szarits Mór és Komoróci Kázmér szabadkai ügyészségi írnokok az igazságügyminiszterium által 40-40 forint remunerációban részesültek, mert az ügyészségi írókat az igazságügyminiszter ottléte alkalmával rendben találta.

Rendőri hírek. Kováts Mari, lopás vétsége miatt elítélt egyén nyomozandó és feltalálása esetén a zentai kir. járásbíróshoz kísérendő. Szabadkai származása és illetőségű, román kath., 27-28 éves, alacsony, szikár termetű, hosszú vékony arcú, fekete szemű és haja, rendes orru és szája. — Kronstein Ignác, sikasztás büntetése miatt vádolt egyén nyomozandó és feltalálása esetén a zentai kir. járásbíróshoz kísérendő. Szegedi származása, zentai illetőségű, ezüstműves, izr., 25 éves, alacsony termetű, hosszú arcú, barna haja, kék szemű, hosszú hajlott orru, rendes szája. — Rajda András, lopás büntetével vádolt egyén nyomozandó és feltalálása esetén a legközelebbi kir. ügyészségnek átadandó. Illetőségű és születési helye Újvidék, napos, 46-50 éves, román kath., özvegy, 3 gyermek atyja, termete közép, hajzata és szemöldöke barna, szeme sárga, bajusza hosszú barna, orra és szája rendes, arca gömbölyű, borotvált, arcszine egészséges. — Probojesevics Ernést, igazabban Lakatos Péter, magát szabadkai illetőségűnek mondó cigány, több rendbeli lopással és zsebtolvajlással vádolva levő egyént, a jász-apáthi fogházból szeptember 18-án megszökött. 35 éves, román kath., 165 cm. magas, kevéssé kövéres, arca gömbölyű és sötétes színű, haja dús fekete, homloka szabályos, arca többnyire borotvált, szemei zöldbe játszó, szemöldöke és bajusza feketék, szája rendes, orra hosszúságú, fogai épek, álla gömbölyű, nyelvismerte: magyar, szerb és cigány, orrán egy himlőhely, ruházata polgári. — Ludvig Manó, sikkasztás és magánokirathamisítás büntényével vádolt és szökésben levő egyén nyomozandó és elfogtatása esetén a legközelebbi kir. ügyészségnek átadandó. Születési helye Kishér, 23 éves, közép termetű, gyenge, vézna, arca hosszúságú, szeme kék, haja szőke, orra és szája rendes, szája feltűnően nagy, ruházata urias, bajusza és szakállja nincsen. — Pein Dániel halált okozott súlyos testisértes miatt elítélt egyén nyomozandó és elfogtatása esetén a legközelebbi kir. ügyészséghez kísérendő. Születési helye Sztanisics, csizmadia, 26 éves, nőtlen, görög keleti, termete közép, orra és szája rendes, haja szőke, fogai épek, beszéli a magyar, német, és szerb nyelvet.

Pályázat ösztöndíjra. A selmeci magy. kir. bányászati és erdészeti akadémiánál „Ferenc József” elnevezés alatt évi 300-300 forinttal alapított két arany-ösztöndíj az 1886-77 tanévvél megírejedett. Az ösztöndíj és apostoli királyi felségéhez intézett pályázati kérvény a pályázók által sajátkezűleg írandó és a következő okmányokkal szerelendő fel: 1. Keresztlevele vagy születési bizonyítvánnyal. 2. A szülők állását, anyagi, jövedelmi és családi viszonyait elbűntető hiteles bizonyítvánnyal, melyben alaposan igazolandó, hogy pályázók az ösztöndíjra van szorulva. Árváknál az illetékes gyámhatóság által kiállított vagyonbi-nyozvánnyal. 3. Gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvánnyal. Akadémiai hallgatóknál a megfelelő tanévéről szóló bizonyítvánnyal. Azon pályázók, a kik a selmeci bányászati és erdészeti akadémiába a folyó évben vettek fel, előnyben részesítettek. Különös előnyben részesítettek azon hallgatói a most nevezett akadémiának, a kik a jogi tanulmányoknak jó eredménnyel történt bevégezését igazolni képesek. A kérvényben megemlítendő, ha a pályázók valamely ösztöndíj már élvez, vagy nyilvános pénztárból bármily illetményt húz. A kérvény legkésőbb folyó évi október 31-ig a cs. kir. legmagasabb magán- és családi-alap főigazgatóságának Bécsben (cs. és kir. várak) küldendő meg.

A cservenkai bucsu s a szokásos bál — írják a Pesti Hirlapnak — f. hó 10-én kitűnően sikerült. A tánc reggelig tartott, a mi Cservenkán ritkán szokott előfordulni, a négyeseket 28 pár táncolta. A táncrendet azonban tudósítónk kifogásolja, mert csárdást a különben jó magyar érzelmű cservenkai ifjúság alig táncolt. A hölgyek közül tudósítónk a következőket sorolja fel: Kármán Toncsit (Verbászról), Krumsz nővéreket, Fuchs Irmát, Krumsz Mariskát, Rapp Vilánt (Bulkeszről), Spanggel Paült, Bogó (N. Palánkáról), Schumannét, Kuefelyné, özv. Fuchsne, Gajernét, Gotthardnét (Bulkeszről).

A szabadkai zentai vasút közigazgatási bejárása. Gróf Pejacevich János, az általa tervezett horgos-öbencei vonalat, melyen a közigazgatási bejárás a nyár derekán már megtartott, a közvetlen zenta-szabadkai csatlakozó vonallal egészítvén ki, e végből a részletes tervezet engedélyezés céljából a kormány- nak benyújtotta. A közmunka és közlekedési miniszter a jelzett szabadkai zentai vonalra, valamint a horgos-zentai vonalrészeknek némely variánsaira a közigazgatási bejárás f. é. november hó 3-ára elrendelvé, az e végre kirendelt bizottság vezetésével Vörös László miniszteri titkárt bízta meg. A bizottság a mondott napon d. e. 8 órakor Szabadka város tanácstermében fogja működését megkezdeni.

Vásárok a megyében november hónapban: Almás-on 22-én. — Bajmokon 11-én. — Bezdánban 19-én. — Ó Futakon 7-én. — Martonoson 7-én. — Ó Morovicán az elő hétfőn. — Petrovácson 11-én. — Petrovoscillón 7-ikét megelőző hétfőn. — Temerinben 22-én. — Zentán 19-ikét megelőző vasárnap és hétfőn. — Zomborban 25-én.

Az iparhatósági megbízottak díjazása. A földm., ipar- és kereskedelmi miniszter, egy felte-jesztésre, melyben a megye közönsége kérdést tesz az iránt, hogy az iparhatósági megbízottak díjazása azok- ban az esetekben, a mikor törvényszerű köteleességeiket oly községekben kénytelenek teljesíteni, a melyekben ipardíjak és ipari büntetés címén a lefolyt félévben semmi be nem folyt, mely alából fedeztessék — érte- síteti a megye közönségét, hogy ily célra a más közsé- gekben befolyt díjak és büntetések nem fordíthatók.

Figyelemre méltó tüzeset. Kiszácsról ír- ják lapunknak: Községünkben folyó hó 13-án d. u. 2 órakor a község szélső házai egyikének udvarában, illetőleg kertjében egy nagy kadal szalma gyűlt ki. Az ismeretlen okból támadt tűz a község felerészét fenyegette elpusztítással, miután nagy szél fújt s a lángot a község felé irányította. A veszély szinhe-

lyén az eljáróság s nagy néptömeg jelent meg. Sokan, különösen a nők, télenül nézték a tüzet; mire Kovács Mihály községi pénztáros felkapott egy kukoricaszárat, mellyel agyba föbe verte a bűnösöket, kik szétrugtak agyan, de az erőlyes férfiak még sem fog- hették ki, mert ez mindaddig kergette őket, míg csak vödörök, kanékat után nem láttak. Csak úgy porzott az utca ezen érdekelt jelenet alatt, mely azzal végződött, hogy mind-a jelenlévő segítette oltani a tüzet. Így az oltás a legerélyesebben folyt, s itt különös dícsérettel kell megemlékeznünk Korossy János aljegyzőről, ki a vizi- puskacsővel egy teljesen lángboruit udvarba beha- tolt, s oly kitartással oltotta a tüzet, hogy azt sem vette észre, miszerint jobb kezén égési sebeket kapott. E derék fiatal ember oltásközben az égő házban egy gyermek kiáltását hallotta meg, s rögtön intézkedett, hogy az áldozat megmentessék. Mindenek előtt az ajtó elé lecsúszott égő háztetőt oltotta el, s egy ké- ményprút küldött be a házba, ki azzal tért vissza, hogy benn a füsttől látni nem lehet. Erre Marcsok András nevű földmivest küldte be, ki egy 3 éves el- alélt gyermeket hozott ki. Marcsok András benn a házban a füsttől szintén nem láthatta meg azellhal- gatott gyermeket, de amint tapogatva kereste, az ajtó mögött belelűközt. Az aljegyző, ki az égési se- beket valószínűleg a gyermekmentés nemes cseleke- dete alatt kapta, a megmentett gyermeket (kinek szülei honn nem voltak) rögtön gondos ápolás alá helyezte. A gyermek nemskóra visszanyerte eszmé- letét s e sorok írásakor már semmi baja sem volt. A szél által felbőszült pusztító elem annyira lokalizá- tott, hogy csak 2 ház, 2 kadal szalma és 1 ól égett le. E váratlan eredmény, az említettek kivül, az eljáróság többi tagjai gyors és erőlyes intézkedésé- nek, továbbá a csak mult évben beszerzett s kitűnő karban lévő 2 vizi-puskának és a közönség részéről teljesített szakadatlan munkának köszönhető. A leégett házak, melyek egyike tükzár ellen biztosítva volt, szegény földmivések tulajdonát képezik.

Öngyilkossági kísérlet. Szabadkán Tuczity István mámoros állapotban revolverrel hasba lőtte magát; de rosszul talált, mert a golyó nemesebb ré- szeket nem sértett meg.

Templom kifestés Ó-Szivacon. Bácsme- gyébe kebeleztetett ószivaci román kath. templomban a Jakobey Károly akadémiai festész, Greiner Károly és Altenbuchner Henrik templomfestészek által eszközölt kifestési és díszítési munkálatok f. é. augusztus hó 3-án felült vizsgálattal, azok minden várakozáson felül nagyszerűn sikerültek. A munkadíj 3080 forintra rúgott. A kifestés és díszítés részletei a következők: a szentély menyezete kék égőszin levegővel s aranyozott csillagokkal; bezáról a falakon körül plasztikus párkánnyal. Az alábbi falmező az ablak és párkány között márványozva, plasztikus vonalakkal díszítve és egyszerű szines díszítéssel betöltve. A szentély rácszata olajfesték márványozással van be- festve. A templom hajójának 5 menyezete gazdag díszítéssel párkány- és domborvonalakkal beosztva, díszítési betétekkel és a körmezőkben templomi jelvé- nyekkel betöltve. A menyezet ível választó nyereg- tartói rozettákkal és köbökben átmesző vonalakkal vannak díszítve. Az oszlopok a nyeregtől lefelé szépen márványozva; a közfalak egyszerű közzinnel, plasztikus vonalakkal környezve és egyszerű szines díszítéssel betöltve. A főnyereg lapján átmenő díszí- tésben „Gloria in excelsis Deo” felirattal, az alapo- kon jobbról és balról két kerabim alak trombitával ke- zőkben. A faerkély (kórus) oszlopaival együtt olajfes- téssel szépen márványozva. A kórus alatti alacsony menyezetek egyszerű plasztikus vonalakkal és díszíté- sekkel. A kórus feletti menyezet a többihez illesztett modorban, de egyszerűbben tartva, a vonalbeosztások közötti mezőkben zenéjelvényekkel: hárfá és lírával, díszítési idomban palma és babérágakkal ékesítve. A nagy menyezeti freskókép: „A három szent király a Megváltó bölcsőjénél” — „A 12 éves Jézus a zsidó bölcsék közt a jeruzsálemi templomban” — „Jézus feltámadása” és „Jézus mennybemenetele”. Ami pedig az egész művet illeti, az minden részében összhangzó és valóban elragadó szép, oly annyira, hogy akár művész, akár laikus nézi azt, lelkük egyaránt öröm- ben uszik annak szépségeitől. Dicsérik Jakobey ecset- jét, mellyel művészi kivitelű freskóképeit festette s azoknak oly finom és művelt ízlésű színezést adott. Dicsérik Greinert, hogy oly szép sikerrel, díszesen és izlésesen festett. Dicsérik Altenbuchnert, hogy oly természetűen és remekül márványozott. En is dicsé- re a jobbirü festőművészeket s teljes megelégedésemel nyilvánított ki irányában, hogy templomomat Isten tiszteletére és hűvem buzgótságának emelésére oly gyönyörűen és stilszerűen kifestették. Ajánlom őket főmegyénk f. é. lelkészei figyelmébe. Gritzmann Pál, plébános.

Palics fürdő új indulóházat kap. A régít le- bontják és helyébe újat építenek.

A Zasztava sajtópöre. A királyi főügyész- ség, a Zasztavának, mult évi december 13-iki számá- ban a „Komoly szó a szerbekhez és horvátokhoz” című s a magyarság ellen gyűlöletre izgató közle- meit, nemzetiség elleni izgatás miatt, sajtóügyi föl- jelentést tett a nevezett lap felelős szerkesztője, To- mics Jása ellen. Ez ügyben a napokban hozott ítéletet a budapesti királyi törvényszék, mint sajtóbírószék. A Fortunának nagy tárgyalási terme e alkalommal me- gtehetően megtelt közönséggel, legnagyobb részt szerb tanulókkal, akik Tomicsot, beszéde elmondása után megszólították. Itt megemlítjük, hogy Tomics a híres Miletichnek a veje. Előszóink elnyomva minket, megemmisítve szabadságunkat, koldu-botra juttatták a népet. E szavakkal izgatott a „Zasztava” említett cikkében a magyarok ellen. „A horvátoknak és a Hor- vátországban élő szerbeknek megrovidították összes za- badságát, jogait s a nép közé bevitték az összes bjo- kat, a korrupciót s pénzügyileg és anyagilag tökre- tették a népet.” Ismeretes a Zasztavának nagyraellen- s irányú s n-m az első eset, hogy a királyi főügyész- ség sajtópörét indít ellene. Az esküdtzéki tárgyaláson a sajtóbírószék Székács Ferenc elnöke alatt Fejér Elek és Kiss József szavazókból alakult. A királyi főügyész- séget Bakos János kir. alügyész képviselte. Jegyző: Krenedics Gyula. Szerb tolmács: Szokolovics József miniszteri titkár. Az elnök fölolvassa az esküdték név-

sort, fölhívja egy a közvádolt, mint a vádlottat, hogy éljenek visszautasítási jogokkal. Az esküdték közül a közvádolt által visszautasítottak: Eifrid Nándor, Mi- lassin Károly, Gold Mór, Kleinlein Károly, Ligeti Szigfried, Daubek János, Reich Ignác, Pitzeck Ferenc, Beranek Elek. A vádlott által visszautasítottak: dr. Darvai Fülöp, Reich Mór, dr. Uhrin Károly, dr. Brachfeld Mauó, Hegyi József, dr. Herz Izidor, Braun Ignác, dr. Braun Jakab. Az esküdtzék a következő módon alakult meg: Róza Bertalan, Szennyey Fe- renc Földváry Imre, Gubicz László, Dombai Pál, Gozleth István, Schlosser Mátyás, Paksi Béla, Fodor Kálmán, ifj. Szenes Ede, Kausser Gyula, Kramer Li- pót rendes tagok; Landauer Ede és Mandl Ignác pótl- tagok. Az elnök az esküdték meghíttelése után jelenti, hogy a törvényszék Detsinyi Gusztáv esküdtet indok- latlan elmaradásáért 10 forint pénzbírsággal sújtja. Ezután felszólítja a vádlottat, hogy nyilatkozzék az iránt, mely nyelven kívánja védeni magát, mire ez a német nyelvet választotta. Bakos János kir. alügyész, nehogy esetleg a németül nem értők miatt semmisségi panaszra ok legyen, német tolmácsot kér alkalmazni, mit a törvényszék azonnal is elrendel s tolmácsul meghíttel dr. Pollák Lipótot. Ezután az elnök föl- teszi a vádlotthoz az általános kérdéseket, mire ez előadja: neve: Tomics Jása, született Versecen, 30 éves, nős, hírlapíró, büntetlen előéletű. Az elnök kér- désére, hogy elvállalja-e az inkriminált cikkért a fele- lőséget, a vádlott tagadón válaszolt, hivatkozva a sajtótörvény 33. §-ra, mely a cikk íróját rendeli fe- lelősségre vonni. A vádlóval felolvasás után Bakos János királyi alügyész szép beszéd kíséretében előterjesz- tette a vádat. „Az önök hívatása t. esküdt urak — mondá beszéde végén — hogy megvédelmezzék a nemzetet, önöknek kell meggyőzőniük a nemzetiségeket az oly izgatóktól, mint a milyen a vádlott ur.” Erre a vád- lott német nyelven válaszolt, mit dr. Pollák Lipót tolmácsolt. Tomics beszédjét a jelenvolt szerb ifjak megszívózták, miért az elnök őket rendutasította. Ezután a közvádolt válaszolt, mire a vádlott viszon- válasza után az elnök fölteszi az esküdtékhez a kér- déseket s fölhívja a vádhatóság képviselőjét és a vád- lottat, kívánnak-e egyéb pontok fölvétele iránt nyilat- kozni. A vádlott hivatkozva az 1867-diki miniszteri rendeletre, kéri bevenni a kérdések közé, hogy „irta- o vádlott az inkriminált cikket.” A törvényszék a kére- lemnek helyt nem ad, mert Tomics nem mint a cikk szerzője vádolatik s e kérdés csak az esküdték félre- vezetésére szolgálta. Ezután az esküdték határozatho- zatal végett visszavonulnak s rövid tanácskozás után fölolvasták a határozatot, mely szerint tizenegy szava- zattal 1 ellenében kimondták, hogy az inkriminált cikk- ben foglaltatik a btk. 172. §-ának 2. pontjába ütköző izgatás, minek következtében egyhangulag vétkesnek mondták ki az izgatás vétségében. Marasztaló levén az esküdtzék ítélete, az elnök fölhívja a közvádolt indit- ványtevésre, mire Bakos János kir. alügyész helyeslé- sének a vá kifejezését a fölött, hogy az esküdték, föl- fogva nemes hivatásukat, egyhangulag kijelentették rosszaságukat az államellenes izgatás fölött, kéri a bi- rószágot, hogy a vádlottnak a btk. 172. §. értelmében az ítéletet mondja ki. A vádlottnak az esküdtzék ha- tározatára nincs megjegyzése. — A bíróság rövid ta- nácskozás után a következő ítéletet hozta: „Tomics Jását a btk. 172. §-ának 2. pontjába ütköző izgatás vétségében az esküdtzék marasztaló határozata alapján vétkesnek mondja ki s ezért három havi államfogházra és 600 forint pénzbüntetésre, valamint 105 forint 60 kr eljárási költség és a fogházi élelmezési költség megté- ritésére ítélté.” A vádlott az ítéletben megnyugodott.

Tűz. Szabadkán Latki István kovácsmester háza e hó 12-én ismeretlen okból kigyulladt s elégett.

Kérelem. Az adai m. k. földmivés iskolát be- végző s a f. é. október utolján elbocsátandó nevéndé- kek közül 4 igen ügyes és használható ifju részére állomást keresek. Nevezettek mindenféle gazdasági, magári és egyéb munkák végzésére, kisebb birtok kezelésére, mint gazdák, vagy felügyeletre mint mun- kavezetők igen alkalmasak s nagyon szerény igényűk lévén: van szerencsém őket a gazdaközönség igen be- ceses figyelmébe ajánlani. Szives megkeresésekre azon- nal válaszolok. Ada, 1886. október 3-án. Szobonya Bertalan, igazgató.

Menetrend. A személyszállító gőzöskök men- rende 1886. évi március hó 15-től kezdve további in- tézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 órakor este. Lefelé: Bezdánból Zimony- Nándorfehérvárra naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova és Galacig: szerdán, pénteken és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdánból Tittel-Szegedre: szerdán és szombaton 9 órakor reggel. Bezdánban, 1886. március 14-én. Az ügynökség.

Harmadik alapszabályszerű dalestély.

(Tartott 1886. október 16-án.)

Soha se hittem volna, hogy nálam is beköszönt majd még az az idő, amidőn sokkal nehezebb lesz tudósítást nem írni, mint írni! S ime a szombati dalestély kedves emlékei, s annak nem kevésbé kedves előzményei, — bármennyire is ellenkezőjét határoztam el — ismét tollat készítek kezembe venni, annak teljes rokonszenvvel való leírására s a szép siker előmozdi- tóinak köszönet szavazására.

Már hetek előtt észrevehető volt, hogy „valami van a levegőben.” A kaszinó, — vagy mint Éva anyánk gyönyörlődő leányai neveznék szökták — a férfiak tracs- klubja* rokonszenves új látogatók által töltöttem be. Az emberiségnek szebbik fele, a sétáló s arcképkira- katok díszűl szolgáló fürge, karsú alakok, szokatlan délutáni, s még szokatlanabb este órákban siettek pá- rosan, háromasan a kaszinó egyleti dalárda próbater- mébe, oda, hol a dalárdisták barátságos mosolya, a Gáspár gazda most még szokottnál is leereszkedőbb najlóngása s az olvasóteremből ki-beléngő látogatók kíváncsian üdvözöl tekintete fogadta őket, csodálattal eltelve s tisztelettel adózva, hogy kiléptek tartózkodá- suktól, egy szép és kedves célt: az ének kultiválását, s a minden nemes szórakozást nélkülöző közönségünk gyönyörködtetését tűzve ki feladatult.

S milyen lelkiismeretesen igyekeztek ezt elérni. Most nem volt közöttük kor, vagy nyegle rangkülön- bég. Testvériesen egyesülve siettek ragyogó arccal, kis keztyűi kezeikben zene-darabokkal a gyakori próbákra.

Elmentek rendesen még oly időben is, midőn a legkedvesebb élvezettől fosztották meg magukat. Az édes ebédelőtti zongorajátszástól, az X. vagy Y. uralral való társalgástól, a vasárnapi sétáltól, s arról, hogy mutogathassák ilyenkor az élénk színű, új szabású ruháikat, a sikkos „d z s i d á s”-kalapot, a helyre gyöngygyallékát — mind, mind csak azért, hogy megmutathassák annak a mi léha fiatalságunknak, hogy ha ők akarnak, ha ők együtt tartanak, jobban tudnak közönséget egybevonítani, a dalárda-estélyt élvezhetőbbé tenni, s elismerést aratni.

S el is érték mind e céluakat, el hősies küzdelem után. Ha soha se, úgy most igazán örültem, hogy „Valaki” voltom felett mély homály lebeg, hogy „mükedvelő” tárcáiról kiletém nincs felfedezve, mert így feltűnés s gyanú-bresztés nélkül lehetett közelükbe lépni, az érdekes próbákhoz bepillantani. Gyönyörködni az irigylésre méltó karmester úr öröme, a dalárdaisták urak epedő tekintetén, kik bármennyire is iparkodtak titkolni, bizony most nagyobb kedvvel, pontosabban, meg az igazat megmondva, kifentebb bajusszal, helyrebb külsővel, büszkébb magatartással jelentek meg közöttük a műsor darabjait összességében begyakorolni, precízebben előadni.

S az estély előtt is úgy látszott, mintha minden ünnepélyesebb színt öltött volna. A kaszinó nagyterme sokkal barátságosabbnak, sokkal díszesebbnek tűnt fel, mint rendesen. A nagyszámú lámpa- és gyertyaláng sokkal vigabban, ragyogóbban lobogott a setét utcákon sziporkázó esőből a mosolygó terembe lépők elé, hol kevés óra után a főben s némileg tagokban is újjászervezett dalárda Thern Károly ismeretes, de kedves dallama által mindég rokonszenves „Kiért irtsem e pohárt” című férfikardalával kezdte meg a műsort, úgy ezzel, mint Bergmann Ágoston úr — a dalárda mostani derék vezetője — általszerzett „Hófelhőkkel”... című férfikardal előadásával igazi tetszést, tapsot s elismerést aratva!

A változatos műsor második darabja Lovich Aranka úrhölgy által Mesager „La Bearnaise” operájából andalító melodiját „Altató...” című dal előadása volt. Ha valaha elismeréssel kellett adóznunk e mélyen tisztelt mükedvelőnő fellépésekor, úgy ez most volt. Kitűnően iskolázott s az igazi érzelem kifejezésére oly alkalmas hangja már rég ismeretes közönségünk előtt, de ily igazi szívből folyólag s így szívhez szólólag énekelni már rég hallottuk, különösen, midőn a szünni nem akaró újrás után „Hogyha szeretsz, szeress szívből...” című hatásos dal elénekléséhez kezdett, a méla csendben nem volt szem, mely rajta nem csüngött volna, nem volt kéz, mely tapsra, nem volt ajk, mely éljenzésre nem készült volna. Még a csapodár lelkületű Elek úr is hozzátette: „No ez már aztán igazán szép volt. Megfogadom, megfogadom tanácsát.”

És most az estély legkedvesebb jelenetéről a nő és férfi tagokból összeállított vegyes karról kellene e megragadó képhez méltóan referálni...

Fent a pódiumon az előzékeny rendezők gyengéd gondoskodása folytán egy-egy rózsacsokorral felfegyverzett rokonszenves 14 alak közösrülte hangorgánumát Mosonyi „Szentelt haatok”, s majd később Jensen „Eji dalának” előadására. Városunk e mosolygó, szemmel-arccal üdéséget sugárzó büszkeségei mögött egész észrevétlenül állanak a vegyes karba beválasztott dalárda hős fiai... Egyszerre mint egy villany-ütésre kiürülnek a melléktermek, a legjobb falatok, a pezsgő ital, a habzó sör, mind-mind feledésbe megy, becsoportosulnak még a nőtmegunó, s nőtgyűlölő agg legények is, gyönyörködni e festői látványon, elábrándozni e szép csoporton...

Felvillanak a szemek, mosolyra vonul minden ajk, a monoklik-binoklik egymás után kerülnek elő a zsebekből, csak a fontos feladata tudatában levő karvezetőn ömlik el nyugodtság, felemeli kezét, egy... kettő... három s 24 ajk egyszerre kezd rá éneket, s bármily elégtelenül rázza a két kis mükedvelő zene-talentum egymásra tekintve fejét, — általános tetszés, s szünni nemakaró újrás hangzott fel.

Mert hisz ki is nézi a gyönyörű virágesokor be-kötött szárait, a viruló rózsaberek egy egy elrejtett töviseit! Legmeggyőzőbb bizonyíték, hogy mily kedvesen, mily szórakoztatóan mult el a műsor összes darabja — az, hogy még a táncrajongós Mariska se mondta egyetlenegyszer sem ez este, hogy bárcsak vége lenne már ez éneklésnek, hogy táncolhatnánk, vigadhatnánk.

Pedig ez is elérkezett! A műsor befjezte után, Herzenberger Sándor egy pár új taggal kiegészült zenekara csakhamar rákezdte a ropogós csárdást. Igazi gyönyör volt látni a libegő alakokat, hol ez, hol amaz lenget el a terem közepén összesereglett boldog „választók” előtt, persze a lepke jelvényesek itt is kintűntek, deli tartással, avatott lejtéssel járva a táncot, velük való tartásra, velük való megismerkedésre ösztönözve azokat is, kik tartózkodni igyekeztek ez élvezettől, ez ifjú vért felpezsdítő szenvedélytől.

S míg így ez a táncteremben folyt, azalatt egy jó rész kivonult az étel-s itallal telt „fehérszta” mellé, nem kérve a dalárddal: Kiért irtsem a pohárt? hanem csak töltögettek, üritgették egyre-másra, míg itt is, s a táncolók közt is megszólalt a jelszó:

„Kakas szólal,
Út az óra,
El kell válni
Viradóra.”

Igen el kell válni — el a viszontlátásig... a közelgő téli napok táncestélyéig; a táncestélyek isteni élvezetéig!

Hidasi Mór.

Naptár.

Október

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
19 Kedd	Alk. Péter hv.	Nándor	7 Szergius és B.
20 Szer.	Irène sz.	Vendel	8 Pelágia
21 Csüt.	Orsolya sz. vt.	Orsolya	9 Jakab apost.
22 Pént.	Kordula sz. vt.	Kordula	10 Eulamp és n.

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Moholon az utolsó népszámlálás szerint 4336 katolikus, 3203 görög keleti és 156 mózes vallású lakos van. Ha már most ezen számokat száza kikerékítjük — ami önkre nagy előny — az arány lesz 22:16:1. Vagyis ha önk ez idő szerint kapnak 600 frtot; akkor pl. a katolikusoknak jár a közkasszából kultusz-célokra 13200 frt. Ennyit pedig bizonyosan nem kapnak. Tehát ne tessék úgy tüntetni fel a dolgot, mintha Bács-Bodrogh megye területén önk felekezeti rövidséget szenvednének s különben dícséretes kultúrtevéseiket megfelelő szerénységgel tessék nyilvánítani a közkasszával szemben. Törvényen nem alapuló kérest úgy sem pártolhatna a megye; mire jó tehát az ily kapacitálás egy harmadik óvoda érdekében? Hisz célt ugyse érhetne! Tehát nem is helyes ilyen betölthetetlen vágnak hangoztatása, mint oly tény, mely a törvényben járatosokat csak elégtelenségre sarkallhatja s igazságtalan kortesjelszónál egyébre nem szolgálhat. Legyünk igazságosak és ha nem engedjük a magunkét, ne is kívánjuk a másét!

Felelos szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Lptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor

HIRDETÉSEK.

Egy jó karban levő

Zongora

jutányos áron eladó. Hol? megmondja a szerkesztőség vagy a kiadóhivatal.

1554. szám.

Pályázat.

Mohol községben az irnoki állás megüresedvén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint ez irányban kérvényeiket kellőleg felszerelve **f. évi október hó 24-ig** alulírott jegyzőre címezve benyujtsák. Az irnoki állás a község részéről 400 firtal van javadalmazva.

Moholon, 1886. október hó 14-én.

Mikosevits Antal, Vén Ferenc,
jegyző. 2—1 bíró.

A levélhordó galambhoz.

Van szerencsém tisztelettel tudósítani a n. é. közönséget, hogy eddigi különféle férfi-, nő- és gyermekcipők, ugyszintén különféle lámpákból álló raktáramat

végeladásra bocsátom.

Bátorkodom továbbá ajánlani kitűnő

helme-raklárámát férfi- és nőöltönyökre, vászon, parhet, flanell, jut- és csipkefüggönyöket, mindenféle selyem- és gypju télikendőket, bútorok, különféle bársony- és selyemárúkat, temetésre való atlaszt és atlasz szemfődeleket, gyászárúkat és pedig a legjutányosabb áron.

Ugyszintén ajánlom

különféle árúckikeimet

mint: férfi- és nőingeket, nyakkendőket; továbbá: harisnya, kötőpamutot, csipkék, szalagok, derékfűzők, esernyők, gombok, bőrdöngök, paplanok, matracok, lópokrócokat; ugyszinté különféle

játékszerkeket

a legjutányosabb áron.

Kiváló tisztelettel

Sztojkovits Zach, G.

Zombor, főutca, saját házában,
a „Levélhordó galamb”-hoz címzett üzletében.

6—2 Üzletemben üresedésbe jött két tanonc hely.

6039. sz.

Bács-Bodrogh megye apatini járás főszolgabírája.

kig. 1886.

Hirdetmény.

Leköszönés folytán Bogojeva községében megüritült községi orvos állomásra ezennel pályázat hirdettetik s a választás határidejéül **1886. évi október hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája Bogojeva községhez** kitézetik.

Pályázni kívánók felhivatnak miszerint az 1876. évi VIV. t. c. 143. §. és az 1886. évi XXII. t. c. 73. §. ához képest felszerelt és az állam hivatalos nyelvének bírását is igazoló okmányokkal támogatott kérvényeiket **f. évi október hó 25-ig** alulírt főszolgabírónál annál bizonyosabban nyujtsák be, mert később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A betölendő állás következő javadalmazással van egybekötve:

- 1 ör. 400 frt készpénz fizetés.
- 2 or. 30 kr nappali és
- 3 or. 60 kr éjjeli látogatási díj.
- 4 er. 20 kr halottkémlési díj.

A megválasztandó a halottkémlést is teljesíteni tartozand.

Apatin, 1886. október 9.

Ribiczey Béla,
főszolgabíró.

3—2

Zombor, 1886. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában.

Pályázat.

Nádaly községben egy irnoki állás 25 frtnyi havi fizetéssel és alulírott jegyző által privát munkát elvégzéseért 10 frt havonkénti külön jutalommal, azonnal betöltendő. Megkiváratatik a hivatalos magyar nyelven kívül, a szerb és német nyelv tökéletes tudása. A kérvények alulírotthoz címzendők.

Kelt Nádalyon, 1886. évi október hó 5-én.

Schindler Antal,

jegyző.

3—3

Önkéntes árverés.

Néhai Lóbb György, volt zombori lakos hagyatékához tartozott, a megyeház átellenében Bánát külvárosban álló 211. számú ház, továbbá a zombori 155 sz. telekjegyzőkönyvben foglalt és a szántai hid közelében fekvő 9 hold 692^{11/12} ööl kitűnő minőségű szántóföld, végre az ombori 4127. sz. tjkvben felvett 81 hold 90^{11/12} ööl szántóföld, mely a Radovits szállásokban fekszik. **f. évi október hó 24-én délután 3 órakor** dr. Alföldy Gedeon zombori kir. közjegyző ur irodájában szabad kézből árverés alá bocsájtatik, melyre venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek dr. Bruck Armin zombori ügyvédnél és Raisz Lajos takarékpénztári tisztviselőnél megtekinthetők.

A F E S T I
MAGYAR KERESKEDELMI BANK VÁLTÓZLETÉ
BUDAPESTEN, Dorottya-utca 1. sz.
megbízható szolid ügynököket
keres mindennemű **sorsjegyeknek** **havvi részletfizetés melletti el-árusítására.**
Ajánlatok referenciák megnevezése mellett a fenti váltóüzlethez intézendők.
3—3

Irnok kerestetik.

Karavukova községében évi 360 frt fizetéssel irnok kerestetik.

Pályázók az adóügybeni jártasságukat tartoznak igazolni. Kérvények Karavukova község elöljáróihoz intézendők.

3—3

Az elüljárók.

287. sz.

tkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kernyajai árvtár végrehajtónak Jurkovits Bózsó O Haravicai lakos végrehajtást szenvedő elleni 648 frt tökéketelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a hódásghi kir. járásbíróság területén lévő, Déronya község határában fekvő, a déronyai 361. sz. tjkben A. I. alatti Jurkovits Bózsó nevében álló, (312—313.) hrsz 176 ö. i. sz ház és beltelekre az árverést 1120 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1886. évi december hó 23-ik napjának délelőtti 10 órakor** Déronya községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kulán, 1885. évi december hó 30-ik napján, a kulai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

Sztojkovits György,
kir. aljárásbíró.